

**Opening Exposities 'Abstract' en 'verborgen Werelden'
in Museum voor de Vrouw, te Echt op 19 januari 2025**

(gesproken woord geldt)

Beste mensen,

Ik geef toe, het voelt een beetje paternalistisch
om als man,
in het Museum voor de Vrouw
twee exposities te openen.

Maar als gouverneur,
ben ik vooral verheugd
om dit te mogen doen,
want zeker in de wereld van vandaag
hebben we kunst misschien
wel méér dan ooit nodig.

Alhoewel,
kunst is altijd en overal nodig,
óók als dat niet mag...

En dan denk ik
aan de expositie van Georges Despaux
die ik eerder deze maand mocht openen,
in het Gouvernement in Maastricht.

Zijn werk betrof
tekeningen die hij – opgesloten in Buchenwald -
stiekem had gemaakt
van het weerzinwekkende leven in het concentratiekamp
en portretten van zijn lotgenoten.

Voor hem – Despaux – was kunst
de manier om zelf mens te blijven
in een omgeving
waarin een mens geen mens meer mocht zijn;
én een manier om zijn medegevangenen

weer een gezicht en een naam te geven;

nét zoals zijn kunst 80 jaar later
nog steeds een waarschuwing is
voor hoe totalitaire systemen
mensen tot beesten kunnen maken...

Maar de exposities die ik
hier vandaag mag openen
'Abstract' en 'Verborgene Werelden'
hebben een andere relevantie.

Nou ben ik zelf geen doorgewinterde kunstkenner,
maar ik heb me wel laten uitleggen
wat de kracht en kenmerken zijn
van abstracte kunst.

En wel dat het

- innovatief is;
- zich niet tot één kunstvorm laat beperken;
- een universele taal spreekt;
- focust op emotie en ervaring;
- en bovenal een middel is om complexere ideeën te onderzoeken,
zoals politieke onderwerpen, ecologie en technologie...

En zeker bij dat laatste
denk ik: dát is precies
wat de wereld van vandaag nodig heeft!

Mensen – kunstenaars – die de tijd nemen
om iets van alle kanten te bekijken;
proberen dat ook écht de doorgronden;
en daar dan een vorm aan geven,
die weer anderen aan het denken zetten.

Want:

hoe zeer gaat dit tegen de huidige tijdsgeest in,

waarin velen in een *split second*
een mening hebben over iets,
zonder ook maar méér
dan één enkele feit
op een rijtje te hebben?

Dus ja, daarom zeg ik dus
dat we vandaag de dag
kunst misschien wel meer dan ooit nodig hebben.

Waarbij het natuurlijk absurd is,
dat vrouwen zo lang
ondervertegenwoordigd zijn geweest
in de wereld van de abstracte kunst.

In dat opzicht draagt deze expositie
van louter vrouwelijke kunstenaars
bij aan de balans die ook de kunstwereld nodig heeft;
én daarmee ongetwijfeld óók beter wordt.

Vanaf vandaag is
in ieder geval het werk
van 11 van hen
te zien en geven ze een
inkijk in alle hoeken van hun universum.

Maar ook de tweede expositie
'Verborgene Werelden'
- in dit geval van 2 vrouwen en één man -
wil ik méér dan relevant
noemen in deze tijd.

Hun werk valt onder de zogenaamde
noemer van 'outsider Art'
omdat ze hun creativiteit ontplooiden
buiten de kaders
én het zicht

van het reguliere kunstcircuit.

'Outsider Art'

van mensen

niet 'geschoold' door een academie,
maar door hun leven en mentale toestand
die niet doorsnee – vaak zelfs schrijnend – zijn...

van mensen die juist in een diepe put
het talent hebben ontdekt,
om net zoals Georges Despaux,
hun andere wereld en werkelijkheid
niet met woorden
maar met beelden tonen.

én met hun kunst

ons net zo goed aan het denken zet;
ons leert dat ook in de grootste kwetsbaarheid
een grote kracht kan schuilen;
én ons uitdaagt om ons te verplaatsen
in een ander die zo anders is.

En zeker daarmee is

niets mis in de wereld van vandaag
waarin we vooral de neiging hebben
ons in onze eigen *bubbles* terug te trekken.

Overigens, beste mensen,

heb ik me óók laten vertellen

dat wie ooit heeft gehoord
van de Japanse abstracte kunstenaar
Yayoi Kusama,
ook wéét hoe dun de lijn kan zijn
tussen de 'outsider' en de 'insider'.
Want zij is in feite allebei.

Zij die zichzelf in de jaren zestig en zeventig

met behoorlijk wat lef
introduceerde in de kunstwereld van New York,
met eigenzinnige abstracte kunst
waarmee zij zichzelf wilde verlossen
van haar obsessies en angstvisioenen.

Maar toen ze er niet in slaagde
om zich als vrouw te handhaven
in de door mannen gedomineerde, seksistische kunstwereld
- waar ondertussen een Andy Warhol
met haar ideeën aan de haal ging -
keerde ze ontmoedigd terug naar Japan,
waar zij zich liet opnemen in een psychiatrische kliniek,
met een atelier op loopafstand,
om later alsnog een wereldster te worden
met haar goedverkopende Polkadot-kunst.

En zo ben ik dan eigenlijk
ook weer terug bij af,
als de man die twee exposities
van in totaal 13 vrouwen en 1 man komt openen;
en dit doet door samen
met nóg twee andere mannen - de burgemeester en de wethouder -
het penseel te gaan hanteren.

Maar ik kan u verzekeren
wij gaan hier zéker niet
domineren als een Andy Warhol,
want wat wij op het doek gaan brengen,
zal *never nooit niet* kunnen tippen
aan uw werk,
outsider of niet...